

І. М. Кутовий

Золотовалютні резерви

ЗОЛОТОВАЛЮТНІ РЕЗЕРВИ – національні запаси фінансових активів. З. р. накопичують з метою забезпечення достат. запасу міжнар. платіж. засобів для своєчас. розрахунків держави, її окремих структур і недерж. екон. агентів за своїми зовн. зобов'язаннями (обслуговування зв'язків нац. економіки зі світовою). Осн. призначення міжнар. резервів – скорочення нестабільності нац. грош. одиниці, пов'язаної з активністю спекулянтів і нерівномірністю зовн.-екон. діяльності господарюючих суб'єктів. Рівень міжнар. резервів відображає зовн.-екон. товарообіг і потоки капіталу в попередні періоди. З. р. також використовують для інтервенцій на валют. ринку та ринку грошей з метою підтримання на необхід. рівні попиту й пропозиції на них й обмін. курсу нац. валюти. Первісно держ. резерви створювали у золоті. 1944 (після Бреттон-Вуд. конф.) уряд США гарантував ін. державам обмін їхніх доларових активів на золото за твердим співвідношенням. Хоча 1971 США відмовилися від конвертації дол. у золото, його частка у світ. розрахунках є домінуючою. Дол. залишається гол. резерв. валютою, тому більшість центр. банків продовжують зберігати великі обсяги З. р. у дол. США (протистояти тенденції надмір. посилення долара вдалося лише із запровадженням 1999 країнами ЄС єдиної валюти – євро). Осн. елементи сучас. З. р.: золотий запас, вільно конвертов. валюта, міжнар. колективна валюта євро, резервна позиція країни МВФ (у межах якої вона може отримати необхідні кошти у вільно конвертов. валюті), спец. права запозичення (резерв. актив МВФ, який використовують для урегулювання стану платіж. балансів шляхом обміну на необхідну іноз. валюту). При цьому частка двох остан. елементів порівняно незначна. У 1-й пол. 2009 найбільші міжнар. резерви мали: Китай – 1953 млрд дол. США, Японія – 1019, Єврозона – 531, РФ – 413, Тайвань – 305, Індія – 256, Пд. Корея – 212, Бразилія – 203. Внаслідок світ. екон. кризи 2010 ці показники зазнали знач. змін. З. р. України складають: валют. фонд, запаси дорогоцін. металів монетар. групи та коштов. каміння, валют. фонд КМ, резерви НБУ (станом на грудень 2010 – 38 млрд дол. США). Див. також [Валютні резерви](#).

Рекомендована література

1. Боринець С. Я. Розвиток сучасних грошово-валютних відносин (національний і міжнародний аспекти). К., 1997;
2. Орлюк О. Л. Банківська система України. Правові засади організації. К., 2003;

3. Моисеев С. Р. Денежно-кредитная политика: теория и практика. Москва, 2005.

Бібліографічний опис:

Золотовалютні резерви / І. М. Кутовий // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-17000>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).